

## คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 Study 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1

จรินันท์ บุญเพ็ง<sup>1</sup> ฉลอง ชาตรุประชีวิน<sup>2</sup>  
E-mail: krunamtarn1990@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 280 คน ได้มาโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติที (t-test Independent Samples)

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{x} = 4.28$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมากตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ:** คุณลักษณะของครู ศตวรรษที่ 21

### Abstract

This research has two objectives. 1. To study 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 2. To compare 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 and classified by their educational levels. The samples are 280 teachers in 2020 from Phichit Primary Educational Area Office 1. The samples were selected using stratified random sampling method according to the proportion of numbers of teachers in each district. Data were collected using 5 level rating scale questionnaires. The data were analyzed by using statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation and T-test Independent Samples.

The results of the study found that the overall 21st Century Teachers Attributes of Phichit Primary Educational Service Area 1 is at very good level by the average of ( $\bar{x} = 4.28$ ) . When investigated into specific aspects found that in the aspects of morality, leadership in professional community, being the person of learning, and in using technology were in high level in orders. The lowest average aspect is the aspect of child-centered teaching. In comparison of 21st Century Teachers Attributes of Phichit Primary Educational Service Area 1, classified by their educational level found that there is no significant difference in both overall and by aspects.

Keywords: teacher's attributes, 21st century

### ความเป็นมาของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564 ระบุว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และเข้าใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบ

<sup>1</sup> นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

<sup>2</sup> อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนแปลงบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันตัวเองที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ในโลกที่ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและกระแสแห่งข้อมูลข่าวสารสเนเทศแพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว บุคลากรในวงการศึกษิต่างให้ความสนใจและร่วมมือกันวางแผนพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมาเป็นพื้นฐานของกรอบความคิดในการพัฒนาและคำนึงถึงคุณลักษณะของพลเมืองโลก ซึ่งครูเป็นบุคลากรสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะสำคัญที่จะเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ และการนำร่องในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลของประเทศไทยก็เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558)

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 คือ ครูต้องมีความรอบรู้ ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา ครูต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและคอยแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กอย่างเข้าใจ เป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ ครูจะต้องจัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (สุรียา ช้องเสนาะ, 2558)

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญในทุกด้าน ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนได้ดี สามารถสร้างสรรค์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้วางแผนการสอนนำไปสู่วิธีปฏิบัติการสอนที่มีประสิทธิภาพ 2. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ที่ดี สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สนใจที่จะพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความสามารถในทักษะการจัดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ในด้านการศึกษารวมถึงทักษะวิชาชีพครู 3. ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีการใช้เทคโนโลยีได้หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผักผนทักษะการใช้เทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเรียนและใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนได้ 4. ด้านคุณธรรม หมายถึง ครูมีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี สามารถปลูกฝังวินัยคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีและถูกต้องต่อผู้เรียน เป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ดีให้ผู้เรียน ทั้งด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติตน 5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถรวมตัวกันเป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น สามารถขยายผลความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้มิวิสัยทัศน์นำการละเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพันธกิจที่ว่าพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู รู้ทันโลก มีสมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพ เป็นผู้เชี่ยวชาญและนวัตกรรม ที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษา สามารถสร้างสถานการณ์และร่วมพัฒนาการเรียนรู เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2563)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

## วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 136 โรงเรียน รวมเป็น 1,061 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้การเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกนได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ ดังนี้

- 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 10 ข้อ
- 2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
- 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี จำนวน 8 ข้อ
- 4) ด้านคุณธรรม จำนวน 8 ข้อ
- 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

4.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านคุณธรรม 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

4.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตาม

คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

(Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาคำสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

4.6 นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 42 ข้อ

4.7 นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

4.8 เตรียมแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเก็บข้อมูล

#### 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 เตรียมแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 นำแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ไปเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.25

5.3 รวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

#### 6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแปลความหมายของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบค่าสถิติที (t-test Independent Samples)

#### ผลการวิจัย

##### 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 เพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ปริญญาตรี มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจากใช้แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน (n = 280)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.19	0.44	มาก	5
2	ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.27	0.48	มาก	3
3	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.22	0.51	มาก	4
4	ด้านคุณธรรม	4.42	0.51	มาก	1
5	ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	4.34	0.49	มาก	2
รวม		4.28	0.35	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.28) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.42) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.34) ด้านด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.27) ด้านการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.22) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  = 4.19)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	รายการ	( n=280 )				t-test	Sig.
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.18	0.44	4.24	0.44	0.92	0.36
2	ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.25	0.49	4.32	0.47	0.98	0.33
3	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.21	0.50	4.24	0.53	0.59	0.73
4	ด้านคุณธรรม	4.43	0.52	4.38	0.48	0.39	0.56
5	ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	4.34	0.50	4.31	0.45	0.41	0.70
รวม		4.30	0.36	4.30		0.68	0.68

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

### อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูจะต้องมีจรรยาบรรณและคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพ จึงมีการสอวัตเรื่องวิชาจรรยาบรรณวิชาชีพครู คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน การทำงานร่วมกับชุมชน และในการบรรจุแต่งตั้งต้องมีการอบรมเพื่อเตรียมพร้อมเป็น



ข้าราชการที่ดีที่ต้องสอดแทรกคุณธรรมสำหรับครูด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ โหมทัย อุดมบุญญาภาพ (2555) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่สำคัญของครูยุคใหม่ที่จะเป็นจุดเด่นในศตวรรษที่ 21 ควรจะมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย วางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเปี่ยมด้วยคุณธรรม ผูกมัดปฏิบัติตนยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยชี้แนะทางที่ถูกต้องแก้ไขสิ่งที่ผิดและยึดมั่นตามหลักศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เซน ร่มพฤษ (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลวิจัยพบว่า สภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของครูเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การระบาดของโรคโควิด ทำให้ครูต้องมีการสอนออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งไม่ว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไร ทุกคนในสถานศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาตัวเองไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจรัตน์ ราชดวง (2562) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน

### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการมีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

### ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรหาแนวทางหรือวิธีการที่เป็นแรงผลักดันและจูงใจให้ครูในสถานศึกษามีความพยายามในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เกิดในสถานศึกษามากขึ้น อาจจะจัดโครงการหรือกิจกรรมให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ต่อไป
2. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในรูปแบบ New Normal

### เอกสารอ้างอิง

เซน ร่มพฤษ. (2563). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เบญจรัตน์ ราชดวง. (2562). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 14(2), 88-96

- โณทัย อุดมบุญญาภพ. (2557). **คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูในศตวรรษที่ 21.** <<https://mylifeintoday2535.blogspot.com>> (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2563).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. 2563. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2563. พิจิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. <[https://tdri.or.th/wpcontent/uploads/2013/11/paper\\_3\\_YE2013.pdf](https://tdri.or.th/wpcontent/uploads/2013/11/paper_3_YE2013.pdf)> (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2563).
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2558). **บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21.** <[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament\\_parcy/ewt\\_dl\\_parcy/ewt\\_dl\\_link.php?nid=28182](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_parcy/ewt_dl_link.php?nid=28182)> (สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2563).